

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ФІТОСАНІТАРНЕ ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 202 Захист і карантин рослин
Освітня програма «Карантин рослин»
Рік навчання 2, семестр 3
Форма навчання денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

Сикало Оксана Олексіївна, доцент
Доля Микола Миколайович, професор

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**ФІТОСАНІТАРНЕ ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО**» є однією з основних початкових дисциплін теоретичної та професійної підготовки магістрів із захисту і карантину рослин. У курсі розглянуто міжнародні вимоги під час імпорту та експорту підкарантинної продукції, вимоги до організації, методів та термінів проведення контрольних обстежень сільськогосподарських угідь, земель не сільськогосподарського призначення з метою виявлення карантинних шкідливих організмів. Вивчають ситуації, які можуть складатись на прикордонних пунктах при проведенні огляду об'єктів регулювання, вимоги, щодо неї. Порядок проведення обстежень сільськогосподарських культур, методи обстежень, прийняття рішень про ліквідацію вогнищ карантинних об'єктів, введення або скасування особливого карантинного режиму.

Завдання сформувані у студентів знання стосовно міжнародних вимог при імпорті, експорті підкарантинної продукції та знань щодо організації, методів та термінів проведення контрольних обстежень сільськогосподарських угідь, земель не сільськогосподарського призначення з метою виявлення карантинних шкідливих організмів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** • Закон України «Про карантин рослин», «Положення про Державну ветеринарну та фітосанітарну службу України» та інші законодавчі документи.

- методики здійснення державного контролю за діяльністю розсадників, державних сортодільниць, оранжерей і теплиць, діяльність яких пов'язана з обігом рослин, насіння і садивного матеріалу;
- методики організації й проведення систематичних обстежень земель сільськогосподарського призначення і земель лісового фонду, пунктів

карантину рослин та прилеглої до них території, місць обігу рослин, продуктів рослинного походження та інших об'єктів регулювання;

- методики проведення спеціальних досліджень спільно з вітчизняними організаціями з карантину і захисту рослин та інших країн щодо оцінки відповідності (невідповідності) об'єктів регулювання фітосанітарним правилам;

вміти:

- використовувати знання і уміння під час проведення інспектування рослин, що ростуть на землях сільськогосподарського призначення, у розсадниках, садах, лісах, відкритому ґрунті, теплицях та в інших місцях, включаючи місця для зберігання, переробки і транспортні засоби для переміщення об'єктів регулювання;

- використовувати професійні спеціалізовані знання та уміння під час запровадження відповідно до законодавства термінових заходів для локалізації та ліквідації карантинних організмів та запобігання їх поширенню;

- виявляти і застосовувати термінові заходи для локалізації та/або ліквідації карантинних організмів з урахуванням фітосанітарного стану, екологічної ситуації і економічної доцільності;

- визначати рівень ризику, прийнятний для зарубіжних країн та зацікавлених партнерів;

- використовувати спеціалізовані знання під час проведення інспектування та фітосанітарної експертизи об'єктів регулювання;

- використовувати спеціалізовані знання під час здійснення координації моніторингу, виявлення та ідентифікації регульованих шкідливих організмів в Україні;

- розробляти проекти нормативно-правових актів у сфері карантину рослин; вести обліки бази даних та інформувати громадськість та зацікавлених партнерів про виявлення, наявність, поширення, локалізацію та за необхідності ліквідацію регульованих шкідливих організмів;

- поширювати інформацію у сфері карантину рослин серед населення щодо поширення та ідентифікації відповідних карантинних організмів;

- визначати і застосовувати різні засоби та заходи захисту рослин від шкідливих організмів з урахуванням фітосанітарного стану, прогнозів різної завчасності;

- використовувати спеціалізовані знання під час здійснення державного контролю за виконанням фітосанітарних заходів та використання біологічних об'єктів логічної ситуації і економічної доцільності;

- використовувати знання і уміння під час проведення інспектування рослин, що ростуть на землях сільськогосподарського призначення, у розсадниках, садах, лісах, відкритому ґрунті, теплицях та в інших місцях, включаючи місця для зберігання, переробки і транспортні засоби для переміщення об'єктів регулювання;

- використовувати професійні спеціалізовані знання та уміння під час запровадження відповідно до законодавства термінових заходів для локалізації та ліквідації карантинних організмів та запобігання їх поширенню;

- виявляти і застосувати термінові заходи для локалізації та/або ліквідації карантинних організмів з урахуванням фітосанітарного стану, екологічної ситуації і економічної доцільності;
- розробляти новітні фітосанітарні заходи та застосувати їх до об'єктів регулювання (продукції рослинного походження).

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК04. Здатність розробляти та управляти проектами.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 01. Здійснювати патентний пошук, захищати інтелектуальну власність, уникати порушень інтелектуальної власності інших осіб.

ПРН 08. Планувати та управляти науково-дослідними, науково-технічними та/або виробничими проектами із захисту та карантину рослин і дотичних міждисциплінарних питань, базуючись на усвідомленні сучасних тенденцій розвитку науки, техніки та суспільства.

ПРН 12. Володіти інноваційними підходами та принципами при проведенні аналізу фітосанітарного ризику, досліджень із карантинними організмами, ідентифікації видового складу шкідливих організмів для груп товарів;

1. Темі практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн-членів ЄОЗР: Великобританії, Німеччини, Бельгії, Нідерландів, Данії, Австрії, Швейцарії, Швеції, Фінляндії, Норвегії, Литви, Латвії, Естонії, Польщі, Румунії, Угорщини, Чехії, Словаччини.	2
2	Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн-членів ЄОЗР середземноморського регіону: Франції, Італії, Іспанії, Португалії, Туреччини, Ізраїлю, Болгарії, Югославії, Албанії, Греції.	2
3	Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн Південно-Східної та Південної Азії	2

4	Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн: Північної та Південної Америки	2
5	Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн Африки	2
6	Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн: Казахстану, Середньої Азії.	2
7	Міжнародні рекомендації щодо застосування використання засобів знезараження рослинної продукції.	2

2. Теми самостійного опрацювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та країн ЄС; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків	5
2	Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та країн Азії; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків	5
3	Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та країн Північної Америки; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків	5
4	Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та країн Південної Америки; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків	5
5	Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та країн Африки; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків	5

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

7. Рекомендовані джерела інформації

Глосарій фітосанітарних термінів, Додаток № 1: Керівництво за інтерпретацією і застосуванням концепції офіційної боротьби з регульованими шкідливими організмами, 2001 .ФАО, Рим .

2.МСФЗ № 1. Фітосанітарні принципи карантину та захисту рослин і застосування фітосанітарних заходів у міжнародній торгівлі, 2006. ФАО, Рим.

3. МСФЗ № 2: Структура аналізу фітосанітарного ризику, 2007. ФАО, Рим.

4. МСФЗ № 3: Вказівки щодо експорту, перевантаження, імпорту та вивільнення агентів біологічної боротьби та інших корисних організмів, 2005. ФАО, Рим.

5. МСФЗ № 4: Вимоги щодо встановлення вільних зон, 1996. ФАО, Рим

6. МСФЗ № 5: Глосарій фітосанітарних термінів, 2007.ФАО, Рим .

7. МСФЗ № 6: Вказівки щодо нагляду, 1997 .ФАО, Рим .

8. МСФЗ № 7: Система сертифікації на експорт,1997 .ФАО, Рим .

9. МСФЗ № 8: Визначення статусу шкідливого організму в зоні, 1998 .ФАО, Рим .
10. МСФЗ № 9: Вказівки щодо програм ліквідації шкідливих організмів, 1998. ФАО, Рим.
11. МСФЗ № 10: Вимоги до встановлення вільних місць ділянок виробництва, 1999. ФАО, Рим.
12. МСФЗ № 11: Аналіз фітосанітарного ризику для карантинних шкідливих організмів, в тому числі аналіз ризику для навколишнього середовища та ризику, що завдається живими модифікованими організмами, 2004 .ФАО, Рим. Стандарт 34 559
13. МСФЗ № 12: Вказівки щодо фітосанітарних сертифікатів,2001 .ФАО, Рим .
14. МСФЗ № 13: Керівництво щодо нотифікації про невідповідність та екстрені дії, 2001. ФАО, Рим.
15. МСФЗ № 14: Використання інтегрованих заходів у системному підході щодо управління фітосанітарним ризиком, 2002. ФАО, Рим.
16. МСФЗ № 15: Вказівки щодо регулювання дерев'яного пакувального матеріалу в між-народній торгівлі,2002 .ФАО, Рим .
17. МСФЗ № 16: Регульовані некарантинні шкідливі організми: концепція та застосування, 2002. ФАО, Рим.
18. МСФЗ № 17: Повідомлення про шкідливі організми, 2002. ФАО, Рим.
19. МСФЗ № 18: Вказівки щодо використання опромінення в якості фітосанітарного заходу, 2003. ФАО, Рим .
20. МСФЗ № 19: Вказівки щодо переліків регульованих шкідливих організмів, 2003.ФАО, Рим.
21. МСФЗ № 20: Вказівки щодо фітосанітарної регламентації імпорту, 2004. ФАО, Рим.
22. МСФЗ № 21: Аналіз фітосанітарного ризику для регульованих некарантинних шкідливих організмів, 2004.ФАО, Рим.
23. МСФЗ № 22: Вимоги до встановлення зон низької чисельності шкідливих організмів, 2005.ФАО, Рим.
24. МСФЗ № 23: Вказівки щодо огляду, 2005. ФАО, Рим.

25. МСФЗ № 24: Вказівки з встановлення та визнання еквівалентності фітосанітарних заходів, 2005 .ФАО, Рим.
26. МСФЗ № 25: Транзитні вантажі, 2006 .ФАО, Рим.
27. МСФЗ № 26: Встановлення вільних від плодових мух (Tephritidae) зон, 2006. ФАО, Рим.
28. МСФЗ № 27: Діагностичні протоколи для регульованих шкідливих організмів, 2006. ФАО, Рим.
29. МСФЗ № 28: Фітосанітарна обробка від регульованих шкідливих організмів, 2007. ФАО, Рим.
30. МСФЗ № 29: Визнання вільних зон та зон низької чисельності шкідливого організму, 2007.ФАО, Рим.
30. МСФЗ № 30: Встановлення зон з низькою чисельністю плодових мух (Tephritidae), 2008. ФАО, Рим.
31. МСФЗ № 31: Методики відбору зразків від вантажів, 2008. ФАО, Рим.
32. МСФЗ № 32: Класифікація товарів відповідно до фітосанітарного ризику, який вони представляють, 2009 .ФАО, Рим.
33. МСФЗ № 33: Вільний від шкідливих організмів матеріал для мікроклонального розмноження і мінібульби картоплі (*Solanum spp.*), призначені для міжнародної торгівлі, 2010. ФАО, Рим.
34. МСФЗ № 34: Створення і експлуатація станцій карантину рослин після ввезення, 2010. ФАО, Рим.

Оглядові ресурси:

1. Європейська організації з карантину і захисту рослин (ЄОКЗР)
– Режим доступу: https://www.eppo.int/RESOURCES/eppo_standards
2. Режим доступу: – Режим доступу: <https://www.eppo.int/index>
3. ФАО – Режим доступу: <https://www.ippc.int/ru/publications/76/>;
4. Сайт Держпродспоживслужби України – Режим доступу: <https://dpss.gov.ua/>
5. Фітосанітарія, контроль у сфері насінництва та розсадництва [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dpss.gov.ua/fitosanitariya-kontrol-u-sferi-nasinnictva-ta-rozsadnictva>

6. Міністерство аграрної політики та продовольства

– Режим доступу: <https://minagro.gov.ua/ua>

7. Міністерство захисту довкілля та навколишнього середовища

– Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/>

8. Державний реєстр пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні [Електронний ресурс]

– Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/content/derzhavniy-reestr-pesticidiv-i-agrohimikativ-dozvolenih-do-vikoristannya-v-ukraini-dopovnennya-z-01012017-zgidno-vimog-postanovi-kabinetu-ministriv-ukraini-vid-21112007--1328.html>

9. ПЕРЕЛІК регульованих шкідливих організмів [Електронний ресурс]

– Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0879-19#Text>

10. ПОРЯДОК офіційного встановлення та/або підтримання статусу місця виробництва або виробничої ділянки, вільних від регульованих шкідливих організмів, позбавлення такого статусу, його поновлення та інші умови офіційного встановлення місця виробництва або виробничої ділянки [Електронний ресурс]

– Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE36152.html

11. Діагностичні протоколи

– Режим доступу: https://www.eppo.int/RESOURCES/eppo_standards/pm7_diagnostics

12. Стандарти з аналізу фітосанітарного ризику

– Режим доступу: https://www.eppo.int/ACTIVITIES/plant_quarantine/pra_activities